

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, Februárus 4-ik napján, 1814-dik esztendőben.

A' tsatázó mezőkről.

Az Austriai Cs. K. seregeknek Szavo-
yába lett bémenetelekkor ilyen Proklama-
tzió intéztetett a' lakosokhoz: —

Áljatok - fel! fogjatok fegyvert! eljött
az ideje, hogy azon jármat elvessétek,
mellyet egy ditsősségszomjúhozó despota
vetett vala nyakatokba. Német ország,
Hollandia, majd egész Európa visszanyer-
ték függetlenségeket, melyhez minden
nemzetnek igaz jussa van. A' ti rövid ide-
ig tartó, de nemes lelkűséggel való és hat-
hatós iparkodástok vissza adja Szavoyának
a' maga Királyát, az ő nemzetek között
való rangját, a' békességet és boldogságot.
Nints nagyobb ditsőség, mint a' Vallásért,
a' Fejedelemért és a' Hazáért fegyvert fog-
ni. Szavoyának régi fegyveresei! sere-
geljetekek ismét öszsze Királyotoknak zászló-
ja alatt; tsatóljátok azokhoz a' szövetséges
seregekhez magatokat, a' kik segíségektek-
re ide sietnek. Szavoya' katonái! akár-
mellyek legyenek azok az országok, és akár
kik azok a' Fejedelmek, kiknek eddig szol-
gáltatok, most térjetekek vissza hazátokba,
a' melly így kiált hozzátok: Ide siessetekek
a' hazátok' veszedelméből és ditsőségéből
való osztózásra! Vitéz ifiak, kik nem akar-
tatok a' háborúba menni azon országoknak
elpusztítására, mellyeknek lakosaik most
a' ti szabadítóitokká lettekek; mostanában

tsatóljátok hozzánk magatokat; most nem
egy ember ditsősségszomjúzásáért kell a'
halállal, éhséggel, és minden egyéb insé-
gekkel küszködni; a' ti hívatatástok, Ki-
rályotoknak szolgálni, és hazátokat védel-
mezni. Tehát Szavoyaiak! éljen a' Szavo-
yai Király! —

„Költ Thononban Jan. 14-dikén 1814-
ben. —“ Báró Simbschen, Cs. K. Komen-
dás.

F. M. Hertzeg Schwartzenberg ilyen
tábori parantsolatot botsátott Jan. 8-dikán
a' vezérlése alatt lévő armadához: —

„Seregeinknek a' Frantzia határokra
lett benyomulások' alkalmatosságával kia-
datott hirdetésekhez és tábori parantsola-
tokhoz képest szükségesnek találom az ár-
máda' részeinek Komendánsait még egy-
szer arra emlékeztetni, hogy az alattok lé-
vő Regementek, Batalionok és tsapatok
Komendánsaiknak eleikbe adják, hogy ők
a' katonaságnak a' lakosok eránt való rend
és fenytéktartásra, mértékletességre, és
betsületes magokviseletre, különösen pe-
dig arra nézve, hogy a' seregek az élés-
házaknak laistromjok szerént meghatároz-
tatva lévő portziókon kívül semmit ne kí-
vánjanak, számadással tartoznak. —

„Annak a' szövetséges armádák' fe-
nyiték- és rendtartása eránt való bizodalom-
nak, mellyel az öszsze szövetkezett Hatal-
masságok a' magok nyilatkoztatásaik és

hirdetéseik által a' Frantzia nemzetnek 6ltalmat és megk6tm6ltet6st 6g6rtek, t6k6lletessen meg kell feleln6nk, 6s a' seregeknek magokviselete által eg6szszen meg kell val6s6gos6tanunk azt az 6szsze sz6vetkezett Hatalmass6gokt6l k6z6ns6ges m6don t6tetett 6g6retet, hogy a' hadakoz6s nem a' Frantzia nemzet ellen, hanem a' b6kess6gnek megszerezethet6se v6gett folytattatik. Nem csak megbizony6tott v6t6zs6ggel, hanem p6ldas fenyt6ktart6ssal is meg kell szerezni az 6rm6d6nak a' mostani 6s j6v6nd6 vil6g' b6m6l6s6t. —

„Ezen parantsolatnak minden rem6ns6gem ellen megt6rt6n6nd6 6ltall6p6ttet6s6t azzal a' ke6v6nyss6ggel megb6nt6tetem, mellyel az 6rm6da' j6 h6r6nek tartozom: ellenben az 6rm6d6nak sinorm6rt6k6l, 's a' Frantzia orsz6gi lakosoknak megint6tet6sekre k6z6ns6gesen kihirdettetik, hogy mind azok a' polg6rok vagy parasztok, a' kik fegyveres k6zzel tal6ltatnak, 's a' kik leg al6bb ruh6zatjuk 6ltal meg nem mutathatj6k, hogy az ellens6ges 6rm6da' sor6iba tartozzanak, megfogattatv6n, a' Tsapat-kommend6nsok 6ltal azonnal hadi 6t6l6sz6k eleibe 6ll6ttatnak, 6s meg kegyelmez6s n6lk6l hal6llal b6nt6tetnek meg. —

„Azok a' helys6gek, mellyekben 6rm6d6ink a' f6ld'n6p6t6l val6 ellent6ll6sra tal6lnak, elrettent6 p6ldaad6s v6gett t6z 6ltal semmiv6 t6tetnek. —

„F. Marschall Hertzeg
Schwartzenberg.

Rendk6v6l val6 Biztos Szep6tor *Seg6rnek* egy megb6nt6 Proklamatz6j6ra, mellyet 6 *Troyesben* k6z6ns6gess6 t6tetett, r6sz6nk6r6l ilyen nyilatkoztat6s j6tt-ki felelet6l: —

„Az az Orsz6gl6sz6k k6v6nja-6 a' b6kess6get, 6ly sok n6pek' esdekl6s6nek t6rgy6t, az Eur6p6t 6ly sok6ig veszteget6 's 6tet k6ts6gbees6sre juttat6 ins6geknek megsz6n6s6t, a' melly Orsz6gl6sz6k leg megb6nt6bb r6galmaz6sokkal t6lyes 6r6sokat terjesztet-el? Mi n6m6 boszszankod6ssal

kell mostan6ban olvasnunk *Seg6r* 6rnak besz6d6t, mellyben 6ppen olyan ham6s mint megb6nt6 k6rny6l6ll6sokkal 's b6s6ges szavakkal m6r6szli er6ss6teni, hogy a' sz6vets6gesek k6t milli6 Frankokb6l 6ll6 ad6t vetettek *Basilea* v6ros6ra. —

„Mitsoda bizodalmat gerjeszthet-fel maga er6nt az az Orsz6gl6sz6k, melly nem sz6gyenli a' h6vatalszer6nt val6 tud6s6t6st 6ly goromba hazugs6gok 6ltal megm6tskolni? A' Sz6vets6ges 6rm6d6k a' hol 6ltalmentek, egyebet sohol nem k6v6ntak, csak b6kess6get 6s bar6ts6got. Ezt az ad6t minden sz6vek 6j6nlva megadt6k n6k6k; csak ezt k6v6nj6k 6k magoknak, 's ezt 6j6nlj6k r6sz6kr6l is minden n6peknek.“

Az itt k6vetkez6 Proklamatz6i6 is a' F. Marschall Hertzeg Schwartzenberg' f6 h6di sz6ll6s6r6l adattatott-ki! —

„Frantzi6k! ne engedj6tek magatokat r6galmaz6 hirdet6sek 6ltal elts6b6ttatni, mellyeket a' rossz gondolkoz6s6 emberek sz6llesztenek-el. Tekints6tek 6gy az 6szszesz6vetkezett seregeket, mint az emberis6g' bar6tjait, a' kik csak a' b6kess6g' ellens6geit tartj6k a' magok ellens6geinek. Aty6itok, bar6titok, rokonaitok, 6s fiaitok, a' kik fogs6gban agg6dnak, 6szsze ts6t6lj6k a' mi 6hajtas6inkal a' magok esdekl6seiket a' b6kess6g6rt, mellynek leg els6 j6 t6tem6nye leszen, hogy 6k haz6jukba vissza t6rhetnek.“

~~~~~

A' *Berlini* 6js6gok egy levelet adtak-ki, mellyr6l azt jegyzik-meg, hogy azt, a' *Glogaui* v6rat b6z6rva tart6 Pruszszus sereg' vez6re Oberster B6r6 *Blankenstein*, bizonyos 6ltala feltal6ltatott rak6t6khoz alkalmaztatva h6nyatta-b6 a' v6rba, hogy az 6rz6 sereg megtal6lv6n 6s felszedv6n, olvashassa. A' lev6l az 6rz6 sereg Komend6ns6hoz van int6ztetve: —

„*Modlau* Jan. 5-dik6n. Gener6lis 6r! ne v6rja az 6r, hogy 6n az 6rt6l e' h6nap' 1-s6 napj6n hozz6m int6ztetett 6r6sra olyan hangon felelj6k, mint a' van 6rva; mint

az úr jól jegyzi-meg, nem vagyok jártas az e'féleben, nem is kívánok olyan jártas lenni, mint az úr. A' betsület regulájáról beszéll az úr: akár melly részre hajlás nélkül való's tsendes elméjű emberre réa' bizom, ítélje-meg, hogy melyikünk hágtá által ezen regulákat. Gen. *Heister* Nov. 30-dikán és Dec. 2-dikán, én pedig Dec. 5-dikén meghívtuk az Urat, hogy a' Német, Horvát, Spanyol, és Hollandus katonákat, mint már a' mi szövetségeseinket, más Fr. Generálisoknak és magának az Úr Császárjának példájok szerent, botsássa-el; 's minnekutánna kívánságunkat megtagadta volna az úr, mi azt adtuk tudtára az Úrnak, hogy eszközt fogunk találni ezen szövetségeseink', kik még egyedül tartóztatják fegyveinket, szemeiknek fel nyitvatásokra. Jól tudja az úr, hogy a' Statusok' politikája fegyvereik' szerentsés vagy szerentsétlen állapotjától van felfüggesztetve. Nem elbotsátottuk - é mi az 1806-dik esztendőben a' Szakszóniai seregeket, a' *Jénai* réánk nézve szerentsétlen ütközet után a' mi ármádánktól, hogy az urak' Országlószékének erőszakos parantsolatjára ellenünk szolgáljanak? Tegyen az úr öszsze hasonlítást! Az úr nekünk azt felelte, hogy esmer minden hadi ravaszsgot. —

„Azt erőssíti az úr, hogy mi képtelen meséket költünk: holott az urak hirdetik - ki minden 8-dik nap, hogy a' győzedelmes Frantzia ármáda megérkező félben van: mi ellenben tsak együgyüen mondjuk, hogy az öszszeszövetkezett ármádák már mindenütt által mentek a' Rénuson. Egyikünknek már most nem lehet nemigazat nem mondani. De könnyű meg mutatni, hogy melyik költi a' meséket. Választasson - ki az Úr az őrző sereg által négy személyeket, és én megígérem, hogy passust adok nékiek az elútatásra és visszajövetelre, hogy önnön szemeik által győzhessék-meg magokat a' dolgok' állapotja, 's az önnön Országlószékektől kiadatott rendelések felől. Hanem, ha ezt az igasságos

javallást el nem fogadja a' Generális úr, ezen esetben az úr maga ítélje-meg, hogy melyikünk bántsa-meg a' betsület' reguláit, és ha a' mi szövetségeseinket még most is ki nem botsátja az úr a' várbol, legyen bizonyos az úr a' felől, hogy mint ellenségeit, úgy fogja őket ott benn tartani. Telyes tisztelettel vagyok, 's a' többi.“

Az az ármáda, melly eddig *Magdeburgot* vítta, elment onnét az *Albis'* alsó részére, 's helyébe azok a' seregek szállottak *Magdeburg* alá, a' mellyek *Torgaut* és *Wittenbergát* megvették. Az őrző sereg azonközben majd minden nap kiüt a' Magdeburgi erősségekből eleségért. de mind annyiszor céljának elérése nélkül kergettetik vissza. E' mellett minden napi munkája még, hogy az *Albis* vizén és a' várat körülvevő árkokban találtató jeget töri.

A' F. Marschall Hertzeg *Schwartzenberg* fő hadi szállásáról *Langresből* ilyen hadi tudósítások indultak Januáriu 26-dikán: —,

„Az ellenséget a' *Chaumont* és *Bar-sür-Aube* között lévő úton, a' hol ő a' *M. Mortier* vezérlése alatt, a' régi testőrző seregekkel, sok *Linea-Regementek*kel és ágyúzókkal megfészkelte vala magát, hogy a' *Bar-sür-Aubénél* lévő kemény tanyát védelmezze, a' *Württembergi* Koronahertzeg és F. T. M. Gróf *Gyulay*, öszszetsatolt erővel Jan. 24-dikén megtámadták, őtet nagy vesztséssel a' maga állásából elkergették, melly után a' maga *Bar-sür-Aubénél* lévő fekvését is még azon éjjel oda hagyta, és *Chalons'* s *Troyes* felé vonta vissza magát. F. T. M. Gróf *Gyulay* a' következő napon elfoglalta *Bar-sür-Aubét*. —

A' F. M. *Blücher* hadi szállása Jan. 24-dikén *Gondrecourtban* állott; Orosz Generalmájor Hertzeg *Scherbatow* elkergette az ellenséget *Lignyből*, a' hol az esett

tudtokra a' szövetségeseknek, hogy a' *Neufchateli* Hertzeg Jan. 22-dikén Párisból oda jött volt, ott *Ney* és *Victor* Marschallokkal tanácsot tartott, 's azután ismét visszaútazott Párisba. Tanácskozásokban, mint mondják, abba egyeztek - meg, hogy *Marschal Victor* mind addig megtartani iparkodják *Lignyt* és *Bar-le-Ducot*, míg az új testőrzőkből álló sereg *Antwerpiából* oda megérkezik, a' mit Jan. 26-dikáig lehetett lehetségesnek tartani. —

A' *Hessen-Homburgi* örökös Princez Jan. 19-dikén elfoglalta *Dijon* városát. *Oberstlajtnant* Gróf *Thurn* ezen város és *Langres* között *Oisy* tállyán 25 munitziós szekereket, mellyek *Metz* felé mentek, elfogott, a' kíséző seregeket részszerént összevagdalta, részszerént elfogta; a' *Bourgignon* felé menő úton is elvettek a' szövetségesek feles eleség szállítványt az elenségtől.

A' *Frankfurtumi* újság szerént *Jülichből* egy kiütést próbáltak volt a' *Frantziák* tenni, de 700 holtakból, sebesekből és hadi foglyokból álló veszteséssel verettek oda vissza.

Lüttichbe Jan. 18-dikán mentek - bé az első *Orosz* seregek.

Dordrechtből így irtak Jan. 15-dikén a' *Prussus* és *Anglus* seregeknek a' *Frantziákkal* Jan. 11-dikén *West-Veselnél* történt verekedésekről: — „Ezen *Frantzia* seregek 20,000 emberből, nagyobbára új *Conscriptusokból* állottak. *G. Decain* vezérelte őket. A' verekedés sokáig tartott és vakmerő volt; mind két részről sok emberbe került: de még is többé a' *Frantziáknak*; a' *Prussus* lovasság fordította a' szövetségesek' részire a' győzedelmet; tsak sebes *Frantziát* 2 ezeret vártak *Bredába*; 8 százau elfogattattak 14 ágyúkkal együtt. A' verekedés után több seregek indultak - meg a' *Hollandiai* örökös Princezel együtt részszerént *Bréda*, részszerént pedig egyenesen a' szövetségesek' lögere felé. Ezen tsatázó mezőről a' verekedés után *Antwer-*

pia előtt állapotok - meg a' *Frantziák*, hanem 13-dikban vagy 14-dikben (a' napot nem egy formán írják a' tudósítók) itt ismét megtámadtattak 's megverettettek. Az óta *Antwerpiát* megszállották 's *Brüsszelt* is fenyegetni kezdték a' szövetséges seregek. — (Erről a' két rendbéli verekedésről sokat írnak a' közönséges levelek: mi el várjuk az ezekről nem soká megérkezendő hivatal szerént való tudósításokat).

~~~~~

Kielben a' *Svétziai* Koronörökös fő hadi szállásán ilyen hivatal szerént való tudósítást hirdettek - ki Jan. 17-dikén: —

„A' békesség *Dánia*, *Svétzia*, és *Anglia* között Jan. 14-dikén (éjjel, reggel felé) aláíratott, a' melly örvendetes tárgyra nézve tegnap, vasárnap, Istentisztelettel való háláadó innep tartattatott, ágyúdurrogással és *Te Deum laudamus*sal. Az *Alkú* elküldetett megerősítettetés végett a' *Dánus Királyhoz*; szerdán (19-dikben) várattatik vissza. Az egész szövetséges armáda meg fog már most innét haladék nélkül indulni a' *Rénus* felé. —

„Már most nem uralkodik többé az északi külömbkülömb népek között sem hasonlóság sem irigykedés. Ők állallatták, hogy össze vagynak tsatoltatva a' közönséges haszon által. Hasonló és pedig a' legnemesebb célra magokat egymással összeszatolván, szegítségül fognak lenni a' száraz *Európa'* szabadságának 's a' *Fejedelmek'* és *nemzetek'* függetlenségének vissza szerzésében. —

„Az északi népek nem nézik a' *Frantziákat* úgy mint ellenségeiket, tsak azt esmerik a' magok ellenségeknak lenni, a' ki mindent elkövetett, hogy az ő egymás között való egyesülésüket megakadályoztathassa, és a' ki, a' mit nem lehet elég sokszor erlitenünk, minden népeket járom alá hajtani, 's őket minnyájokat a' magok hazájoktól megfosztani iparkodott.“

Egy levélben így írnak *Kiel* városá-

ból Jan. 19-dikén: — „A' Dánus Király a' békességes alkunak minden pontjait ratifikálta. A' seregek egyszerre mind útnak indulnak haladék nélkül. Gróf *Woronczow* Blankensee, Gróf *Walmoden* Ortleburg, a' *Svédziai* fő vezér *Botzenburg* mellett mennek által az *Albison*. Ma nagy bált ad itt a' Svédziai Koronaörökös, 's holnap útnak indul innét a' fő hadi szállás.“

~~~~~

A' *Párisi Monitörben* hadi tudósítások jöttek - ki, a' mellyek Jan. 10-dikéig szólnak. A' kik a' mi újságainkban csak a' Jan. 20-dikéig történt dolgokat is olvasták, szemlélhetik, mennyit változtak 10-diktől fogva 20-dikig a' dolgok, és hogy hány helyeken voltak még jelen az ellenséges seregek, a' hol a' *Monitör* szerint még 10-dikben jelen lenni mondattak: —,

„A' Hertzeg *Schwartzenberg*' armádája (ezek a' *Monitör*' szavai) el akarta fegyveres kézzel foglalni *Hünningent*; az ellenség vissza veretett; a' vár' Komendánisa meggyújtatta a' vizkapukat, és az ostromlók közül sokan a' vízbe fulladtak. Az ólta félbe szakasztotta az ellenség réánk való ütéseit, 's az ostromlást bészárássá változtatta által. A' *Befortot* ostromló ellenséges sereg hasonlóképpen tselekedett, minekutánna a' város ellen néhány haszon nélkül való próbatételeket tett, a' mellyek néki dragába kerültek. Egy más ellenséges tsapat *Besanszonnak* fogott, a' hol öszszetsapott *Gen. Merulattal*. Könnyű tsopotjait minden felé kiterjesztette; 1200 emberei *Genevában*, 800 emberei *Langle-Saulnierben*, 600 emberei *Dobében* állottak. —

„A' mi közönséges hadi plánunk szerint a' *Bellunói* Hertzeg [*Victor*] által ment a' *Vogesis* hegyeken, és *Bacaratban* (Raon és Lüneville között) szállott meg. A' *Moskwai* Hertzeg [*Ney*] *Nancyban* van (volt) fő hadi szállásával; *Gen'*

Dauvignau az *Épinalon* túl lévő utakat tartja (tartotta) elfoglalva. —

„Az ellenség követte a' *Bellunói* Hertzeget. Egy 1500 emberekből álló ellenséges könnyű tsapat *Rambervillierbe* ment vala bé. *Gen. Briche* útnak indította egyik lovas brigadáját; *Oberster Hofmeyer* Jan. 9-dikén egy *Dragonos Regimentel* a' város megett az *Epinali* útra került, míg az alatt *Gen. Montèlégier* egyenesen bément a' városba. Az 1500 emberekből álló ellenséges lovasság minden pontokon elszélesztett; bizonyos távolságra ismét lineát akart formálni, de körülkerítettett, sorai keresztül törettettek, megfutamtattak, és két órányira kergettettek; számos elesteket hagytak a' tsatázó mezőn, a' többek között egy *Kozák Oberstert* és egy *Májort* is. *Lacordamine* úr a' *Gen. Briche* osztályának Stábvezére megkülömböztette magát; két *Kozákot* ölt és többeket sebesített meg. *Gen. Segür*, a' tisztességből szolgáló testőrző sereg' egyik *Brigadéros*a, hasznát vette a' kedvező szempillantatnak 's éppen akkor támadott meg egy *Kozák Regimentet*, midőn a' *Savernei* szoros úton által jött; sokat megölt belőlle, és foglyokat is tsinált. Jan. 9-dikén a' *Svédziai* ellenséges armádának előljárótsapatja, *Maintz* mellől, mellyet körülkerített vala, *Saarlouis* mellett megjelenvén néhány *haubitzgolyóbisokat* vett-bé oda: hanem kiütött réa az őrző sereg, és két órányi meszszeségre kergette onnét. —

„Egy ellenséges *Svadron* *Befort* mellől 9-dikben *Langresnél* megmútatván magát, a' nemzeti testőrző seregek kedve ereszkedett az ellentállásra 's eltökéllette magában hogy a' várost védelmezni fogja. Az ellenség felkérlette a' várost; a' kapú az e'végre bėjővő ellenséges tisztnak megnyittatott, mellynek alkalmatosságával az ellenséges *Svadron* a' hadi törvényekkel ellenkezőleg oda vágatott, hogy a' város-

ba erőszakkal bérontson: de tűz adatván a' kapunál réá, azonnal megfordúlt, elfutott, és néhány holtakat hagyott maga után, kik között egy Kapitány is találtatott. A' Hadnagy, ki a' város' felkérésére bébótsátatott vala, fogságra tétetett. Ez a' történet nagy bétsületére szolgál ezen városnak. *Foure*, a' kapun álló tisztt, a' Betsület-Légió' Ritterévé neveztetett. A' következett napon, 10-dikben, 1800 válogatott emberekkel érkezett-meg Gen. *Chouárd* Langres városába, 's 11 vagy 12 napok alatt nagy számú seregnek kellett (volna) megérkezni oda. Bajos lenne leírni azt az *enthusiasmust*, mellyel a' város' lakosi a' Gen. *Chouard*' seregét fogadták."

B é t s.

Felséges Urunk Jan. 22-dikén *Basileát* oda hagyván, első éjjel *Montbelliárdban* hált, a' honnét 23-dikben *Weseulig* folytatta útját; 24-dikben *Fay-Billotban* hált, a' honnét 25-dikben reggel *Langresbe* érkezett, és a' Polgármesteri udvarba szállott-bé. Utjában mindenütt szerentséltető köszöntéssel és tisztelettel fogadtatott ő Cs. K. Felsége az özszesereglett néptől és az előljáróktól. Mindenütt a' békességért való esdeklés és kiáltás harsogtak a' levegőben az ő Felsége' érkezésével. —

Jan. 23-dikán az Austriai külső dolgokra ügyelő Minister Hertzeg *Metternich* 's Ángliai Statustitoknok Lord *Kastlereagh* is azon egy napon oda hagyták *Basileát*, és 25-dikben mind ketten megérkeztek *Langresbe*. —

A' Hertzeg *Schwarzenberg* fő hadi szállása 26-dikben *Chaumontba* tétetett által *Langresből*.

Elegyes Tudósítások.

Berlinből: — Orosz Császárné ő Felsége 's idősb testvére, Bádeni Hertzegasszony, felséges méltóságokhoz való tisztelettel fogadtattak Berlinen való általutazás-

sok' alkalmatosságával. A' város két éjjel volt megvilágosítatva legfényesebb módon. A' Szakszóniai Király és leánya is, kik még mind Berlinben tartózkodnak, látogatására mentek Császárné ő Felségének, 's ő Felsége is vissza adta ezen látogatást. Jan. 25-dikén estve szándékozott Császárné ő Felsége *Weimar* felé tovább indulni, a' hol hasonló fényes pompával várattatott; 44 személyek az úti kísérői.

A' *Bourg-en-Bresse* béli lakosok, melly város *Lyontól* 15 mértföldnyire az Aine Departamentomában esik, a' hol a' Gróf *Bubna* fő hadi szállása 14-dikben volt, ellene állottak a' szövetséges seregeknek; még a' vár alatt is folyt a' verekedés. Bémenvén oda Gróf *Bubna* 14-dikben, azonnal ilyen Proklamatiót adott-ki: —

„A' ti városotok' lakosai a' szövetséges seregek ellen fegyvert fogni, és nékiek a' vár' falai alatt ellentállani mérészeltek. A' városból elfutni kéntelenítettvén, ezt szabad tettésünkre hagyták. Neveik tudva vannak előttem. Tudjátok a' hadi törvényeket; tezésem szerént bánhattam volna életetekkel és javaitokkal: hanem minden boszszúállás eránt siket lévén, olly mértékletességgel megkíméllettem a' várost, a' melly megbánásra indíthatja rossz tselekedeteikért a' lakosokat. —

„Nagy bámúlással hallom, hogy a' rossz indulatúak olyan hírt terjesztettek-el, hogy én a' várost felgyújtattam volna. Térjetekek vissza könnyűhivők falaitok közé; tsendességet, rendet, és egy előrevalóképpen felállított kormányzékot találtok itt. A' város lakosait hívom bizonyosággal, a' kik látták, melly nagy lelkiúséggel félbeszakasztattam azt a' verekedést, melly a' városnak igen veszedelmes lehetett volna. Így viselik magokat a' szövetséges seregek; ez a' mértékletes tselekedet győzzön-meg benneteket a' felől, melly lelkiúséggel telyesítik ők a' magok Fejedelmeiknek Proklamatióikat.“

„Gróf *Bubna*.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek,

Nro. 9.

A' Magyar Kurir 10-ik darabjához.

Magyar Ország.

Győrből Jan. 3-dikán 1814. A' múlt hónap' 14-dikén fényes halotti pompával bizonyította - meg az ide való Tek. Nemes Káptalan néhai Mélt. Püspökünkhöz való igaz tiszteletét. Három nyelven tartatott halotti beszéd, két énekes Mise, és számos kis Misék; a' templom közepén egy 100 gyertyával megvilágosított gyász-alkotmány; végre a' Püspöki Residentziában adatott vendégség; ezekből állott a' halotti pompa. F. T. Weszprémi Kanonok, *Kopátsi József* Ur mondotta a' Magyar Beszédet, a' melly nem soká ki fog nyomtatni, és a' megholt Püspöknek képével együtt osztogattatni. Ugyan az nap' osztogattatott a' megholt Méltóságának Biográfiája is, a' mellyet deák nyelven szerzett, és a' Posonyi deák Újsággal tóldalékul kiadott Fő Tiszt. Posonyi Kanonok *Jordánszky Elek* Apátúr, a' ki a' megholt Mélt. *Vilt József* Püspök Urral 1787-dik esztendőttől fogva folytig levelezett, és a' megholt Méltóságnál állandóul különös kedvességben vala. Ebből a' Biográfiából, nevezetesen az ahoz ragasztott tóldalékból kitettik szemlátomást, hogy a' derék Pap Urak' kezeikre igen jól bízatik a' felesleg való jövedelmek' bírása, minthogy ezek jóra fordítyák jövedelmeket. Több mint 94 ezer forintra megyen azoknak a' kegyes fundátzióknak summája, a' mellyeket néhai Mélt. *Vilt József* Győri Püspök Ur életében szerzett. Légyen áldásban az ő drága emlékezete! — Testamentomot nem tett.

Ezen újonnan béköszöntő esztendőt azzal nevezetesítette Fő Tiszt. *Faintner*

Mihály, Rátósi Prépost, Győri Kanonok, Kir. Tanácsos, és Oskolai Fő Igazgató Ur, hogy tegnap egyé háláadó, 's egyszersmind kérő ianeplést rendelt az Académiai templomban. A' *Téged Istent* és az énekes Misét ő maga tartotta, azután egy német prédikátziót módott, a' mellynek végén arra is serkengette számos Halgatóit, hogy a' sebes és beteg vitézek' felsegíttetésére adakozzanak, 's ez által is bizonyítsák Fels. Győzedelmes Fejedelmünk eránt való hívségeket. Hasonló ájtatosságot rendelt a' Fő Tiszt. Ur minden oskolákban az egész Győri Oskolai kerületben, mind a' nyert győzedelmek' meghálálására, mind az óhajbékességnek megnyerésére.

Posonyból Jan. 25-dikén. — E' hónap' 8-dikán holt - meg itt néhai Mélt. *Lakits György* Kir. Udvari Tanácsos Ur, a' ki a' múlt nyáron ide jött lakni, vagy is inkább betegeskedni. Könyveinek gyűjteményét az ide való Akadémiának ajándékozta, minthogy ő is néha, még N. Szombatban, ezen Akadémiának tanító tagja vala. Az egész oskolai ifiúság megjelent szép rendben az ő temetésén.

E r d é l y.

Székről Dec. 12-dikén 1813. — A' mái nap réánk nézve valóságos öröm napja volt. Valamint Orzzágunknak minden nevezetesebb városaiban, úgy nállunk is Te Deum tartatott a' Lipsiai fényes győzedelmért. Leírhatatlan az a' buzgó indulat, mellyel az ide való lakosok a' Mindenhatónak hálákat adtak azért, hogy az Euró-

pát lábai alá tiporni kívánó kevély ellenségnek fejit Felséges Fejedelmünknek, és Fels. Szövetségeseinek igasságos fegyverei által ennyire megalázta, és sok esztendők' súlyos terhe alatt sinlődő kedves Hazánknak egy boldogabb jövőre reménységet nyújtott. Szerfelett nevelte és élesztette ezen buzgó indulatot, rövid idő alatt is közönségesen megszeretett kedves Káplányunknak Ifjabb *Török István* Urnak, nagy érdemű Tiszt. Esperestünk' és Papunk' érdemes fiának ezen alkalmatosságra fontos ékesen szóllással tartott beszéde, ezen tárgyról: *Az embernek kevélysege megalázza őtet, a' lelkében megaláztatottat táplálja a' tisztesség* (Péld. XXIX. 23.), melyben elő példával szemléltette az alázatosnak felmagasztaltatását, és a' kevélynek megaláztatását. Megmúttatta, hogy az Isten az igaz ügyet megtekintvén, annak erőt adott, a' határtalan uralkodásra ásisító nagyravágyásnak megzabolázására, és hogy azon kevély nagyravágyót, a' ki mint az Úrnak zivatarra szélveszek' szárnyain repült a' világ' egyik végétől a' másikig, 's ott Koronákat széllyel tapodott, és Királyi páltzákat kettétört, megalázta; ellenben a' mi kegyelmesen uralkodó Felséges Fejedelmünket, a' ki minden tsapásoknak békességestűréssel alája tartotta fejit, a' ki mindég igasságban 's alázatosságban járt, felmagasztalta, és az Európai nyomorgó népek' megszabadítójává rendelte, 's ez által is minket az Isten ösökös buzgó imadására, kegyelmes Királyunknak és kedves Hazánknak szeretetére 's szolgálattýára hathatóssan felserkentett. — Nem lehet nem említenünk azon jól illő egybehasonlítását is hivatalában szentül eljárni igyekező kedves Káplányunknak: hogy a' kevély nagyra vágyó hasonló a' fúto tsillaghoz, mely midőn leg szebben és tűzesebben fénylik, akkor hull-le.

T u d ó s í t á s .

Alázatosan jelentem az Erdemes Közönségnek, hogy a' melly Munkám 1802-dik esztendőben, Komáromban illy titulus alatt: *Homiletika, készítette Tóth Ferentz s a' t.* világ eleibe botsáttatott; az most, ugyan azon titulusa alatt újra ki fog jönni. Ezen *második kiadás* meg van bővitve sok új paragrafusokkal, Literaturai jegyzésekkel, megjobbításokkal, és végre egy *Rövid Predikatori Bibliothekával*. Mivel pedig ezen könyvnek újra való kinyomtatásáért mind a' két Hazában több ízben megszólítottam: azoknak kedvekért, kik ezt megszerezni kívánnyák, tisztelettel jelentem, hogy ezen új kiadással, a' Könyvnyomtató készen leszz, a' ki, hogy megtudhassa, és meghatározhassa, hogy a' távolabb lévő helyekre mennyi számú exemplárokat küldhessen: méltóztassanak ez eránt akár magamnál egyenesen, akár a' miudjárt megnevezendő nagy tiszteletű Uraknál jelentést tenni, a' kiket ezennel alázatosan megkérek, hogy a' magokat jelentőknek számát feljegyezvén, méltóztassák azt hozzám megküldeni. Tessék tehát jelentést tenni:

Debretzenben T. T. Budai Ésaías Theol. Prof. és Gen. Notárius

Enyeden T. T. Bodola János Theol. Prof.

Halason T. T. Németh Ferentz Prof.

Kolozváron T. T. Hegedús Samuel Theologia Prof.

Maros Vásárhelyen T. T. Tompa János Theol. Prof.

S. Patakon T. T. Látzai József Theol. Prof. és Pred.

Tordoson és Szászvároson T. T. Sípos Pál Predikátor Uraknál.

Írtam Pápán Januárius 27-dikén 1814-dik eszt.

Tóth Ferentz
Theologia Professora.